

2025-07-25 Nr. NV-1706

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-858(2) TAIS-25-10825(3)	DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 15 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-462, NEĮGALIŲJŲ SOCIALINĖS INTEGRACIJOS ĮSTATYMO NR. I-2044 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1722 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-463 IR ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-2044 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-464		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-07-28	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-07-15	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA
<p>Seimo narių grupė (L. Kukuraitis, L. Urmanavičius, A. Širinskienė, K. Mažeika, T. Tomilinas ir kt.) siūlo (nuo 2026-01-01):</p> <ul style="list-style-type: none">• neterminuotam laikotarpiui palikti viešajam sektoriui taikomą, bet tik iki 2028-01-01 galiojanti reikalavimą įdarbinti 5 proc. asmenų su negalia;• rekomenduoti privačioms įmonėms, turinčioms daugiau negu 25 darbuotojus, įdarbinti 5 proc. asmenų su negalia;• viešai skelbiamus duomenis papildyti statistiniais rodikliais apie asmenų su negalia įdarbinimą („Sodra“ skelbtų apdraustųjų asmenų su negalia skaičių procentais, apskaičiuotą nuo bendro darbuotojų skaičiaus). <p>Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme nustatyta, kad valstybinės įstaigos ar įmonės, kuriose yra 25 ir daugiau darbuotojų, turi užtikrinti, kad darbuotojai su negalia sudarytų bent 5 proc. Ši nuostata įsigaliojo 2024-01-01 ir galioja iki 2028-01-01. „Sodra“ įpareigota identifikuoti kvotos nepasiekusias įstaigas ir jas informuoti pateikiant informaciją (skaičius) apie tai, kiek įstaigoje įdarbinta asmenų, kiek dirba asmenų su negalia, kiek trūksta darbuotojų, kad kvota būtų pasiekta. Organizacijos turi nurodyti priežastis, kodėl nepasiektas nustatytas asmenų su negalia įdarbinimo rodiklis.</p> <p>„Sodros“ duomenimis, iš 2 362 viešojo sektoriaus organizacijų, kuriose dirba 25 ir daugiau žmonių, daugiau nei pusė įdarbina žmones su negalia (56 proc.), tačiau 1 051 įstaiga (44 proc.) nėra pasiekusi darbuotojų su negalia kvotos. Dažniausios priežastys: laisvų vietų arba kandidatų su negalia trūkumas; darbo specifiška ar pareigybėms nustatyti specialūs reikalavimai; nepritaikyta darbo aplinka ir (ar) nesudarytos tinkamos darbo sąlygos. Viešojo sektoriaus organizacijose dirba 13 629 žmonės su negalia (5 proc. kvotai pasiekti turėtų būti įdarbinti dar 4 104 asmenys).</p>

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS
<p>Vyriausybės išvados projekte siūloma iš esmės pritarti įstatymų projektams, tačiau pasiūlyti juos tobulinti:</p> <ul style="list-style-type: none">• Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą papildyti nuostatomis, numatančiomis privataus sektoriaus darbuotojų su negalia dalies apskaičiavimo tvarką.• Suderinti įstatymų nuostatas: patikslinti, kad nuostatos taikomos darbdaviams, kurių darbuotojų skaičius yra 25 ir daugiau (o ne daugiau nei 25); žodžius „apdraustųjų asmenų“ pakeisti į „apdraustųjų asmenų (darbuotojų)“, „darbuotojų“.• Numatyti, kad rekomendacijų privataus verslo subjektams dėl dirbančiųjų su negalia kriterijaus įgyvendinimo stebėseną vykdo „Sodra“.

- Numatyti įpareigojimą socialinės apsaugos ir darbo ministrui iki 2025-12-31 priimti Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo įgyvendinamąjį teisės aktą.

Projekte formuluojama Vyriausybės pozicija iš esmės laikytina aiškia ir argumentuota.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su institucijomis (Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra, Užimtumo tarnyba, Valstybės duomenų agentūra, „Sodra“ ir kt.).

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (EIM) tarpinstitucinio pasitarimo metu pateikti pasiūlymai (dėl kvotos taikymo privataus sektoriaus subjektams, kurie turi daugiau nei 50, o ne 25 darbuotojus) aptarti 2025-07-16 SADM organizuotame bendrame šių ministerijų atstovų pasitarime. Pasitarimo metu sutarta ir darbo tvarka suderinta, kad Projektas pagal EIM pasiūlymus nebus tikslinamas.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025-07-14 išvadoje Nr. NV-1604 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja